DELE AF FORMUERET – SOMMEREKSAMEN 2006

Opgave nr. 1

Anton Arnesen, der ejede sommerhuset »Kystens Perle« ved Ajstrup Strand, havde gennem længere tid gået med overvejelser om at sælge huset. Mandag den 27. februar 2006 sendte Anton sålydende brev til sin gamle ven Bertil Beck:

> »Kære Bertil. Du har tidligere spurgt, om jeg ville sælge »Kystens Perle«. Det vil jeg nu. Jeg tilbyder dig, at du kan købe huset for 2.500.000 kr. kontant. Dit svar skal være mig i hænde senest mandag den 27. marts 2006. Hilsen Anton«.

Bertil modtog Antons tilbud den følgende dag, tirsdag den 28. februar. Bertil fandt prisen for sommerhuset temmelig høj, og han ville derfor tænke over sagen. Onsdag den 22. marts havde Bertil imidlertid besluttet sig: Han ville gerne købe ejendommen og sendte samme dag et brev med følgende ordlyd til Anton:

> »Kære Anton. Jeg har tænkt over dit forslag vedrørende »Kystens Perle«. Jeg synes godt nok, det er en høj pris, du forlanger, men jeg er villig til at betale 2.050.000 kr. for sommerhuset. Hilsen Bertil«.

Når Bertil skrev, at han ville give 2.050.000 kr. for ejendommen, beroede det på en skrivefejl. Bertil havde besluttet, at han ville have sommerhuset, og at han gerne ville betale de 2.500.000 kr., som Anton forlangte.

Torsdag den 23. marts fik Bertil at vide, at han led af en alvorlig sygdom, og at han skulle opereres hurtigst muligt. Bertil kom derfor i tvivl om, hvorvidt han skulle købe Antons sommerhus, og Bertil sendte samme dag et brev med følgende ordlyd til Anton:

> »Kære Anton. På grund af alvorlig sygdom er jeg nødt til at tænke nærmere over det med sommerhuset, og jeg vil bede dig om at se bort fra mit brev af 22. marts. Hilsen Bertil«.

Efter at have tænkt sig om igen besluttede Bertil, at han simpelthen måtte have ejendommen. Fredag den 24. marts skrev Bertil derfor atter til Anton. Brevet lød som følger:

> »Kære Anton. Beklager al ulejligheden. Jeg vil meget gerne købe dit sommerhus. Jeg fastholder det, jeg skrev i mit brev af 22. marts. Hilsen Bertil«.

Bertils tre breve til Anton var alle dateret og poststemplet med datoen for deres respektive afsendelse, nemlig onsdag den 22. marts, torsdag den 23. marts og fredag den 24. marts. På grund af sygdomsfravær på postvæsenets områdekontorer blev de tre breve imidlertid først afleveret til Anton onsdag den 29. marts. Anton læste brevene i den rækkefølge, hvori de var afsendt af Bertil, og foretog sig herefter ikke yderligere.

Bertil var i de følgende uger indlagt på hospitalet og glemte alt om »Kystens Perle«. Først den 5. maj henvendte Bertil sig til Anton med henblik på at »få handlen bragt i orden«, som han sagde.

Anton benægtede, at der var indgået en bindende aftale om salg af sommerhuset, idet han henviste til, *at* Bertil ved sit brev af 23. marts havde tilbagekaldt sin accept, *og at* Bertils accept af 22. marts i øvrigt var både for sen og i uoverensstemmelse med tilbuddet. Anton hævdede endelig, at hvis han ikke »kunne slippe uden om at sælge huset«, skulle Bertil i hvert fald betale 2.500.000 kr. for det, sådan som Bertil faktisk også havde været indstillet på ved afsendelsen af accepten den 22. marts.

Bertil hævdede, at der var indgået en bindende aftale mellem parterne om salg af sommerhuset. Hvis han ikke fik medhold heri, ville han kræve den størst mulige erstatning af Anton i anledning af det skete.

Hvorledes er retsstillingen mellem Anton og Bertil, når det lægges til grund, *at* værdien af »Kystens Perle« i almindelig handel og vandel var 2.600.000 kr., *og at* Bertil havde haft udgifter på 12.000 kr. til advokatrådgivning i forbindelse med det planlagte køb af ejendommen?

Løsningseksempel til opgave nr. 1

1. Er A forpligtet over for B?

1.1. Er B's accept tilbagekaldt?

B's brev af 23. marts må anses som en tilbagekaldelse af accepten af 22. marts. Tilbagekaldelsen er rettidig, idet den er kommet frem til A den 29. marts, hvor A får kundskab om accepten, jf. AFTL § 7 (Lærebogen s. 41).

B's skrivelse af 23. marts, hvori han beder A om at »se bort fra [B's] brev af 22. marts«, kan efter sin formulering ikke anses som et afslag på A's tilbud, jf. AFTL § 5. A's tilbud af 27. februar om, at B kan erhverve ejendommen, består dermed stadigvæk (Lærebogen s. 47 f.).

B's skrivelse af 24. marts, hvori han »fastholder det, [han] skrev i [sit] brev af 22. marts«, må anses for en tilbagekaldelse af tilbagekaldelsen af accepten. Også denne tilbagekaldelse er rettidig, da den er kommet frem til A den 29. marts, hvor A får kundskab om tilbagekaldelsen af 23. marts, jf. AFTL § 7 (Lærebogen s. 41).

Herefter kan A ikke få medhold i, at B har tilbagekaldt sin accept af 22. marts, og at A af denne grund ikke er forpligtet over for B.

Det afgørende for, om der er indgået en aftale mellem parterne, bliver derfor, om B's accept er rettidig og overensstemmende, og om A i modsat fald har tilsidesat en eventuel reklamationspligt over for B.

1.2. Er B's accept for sen og/eller uoverensstemmende?

Acceptfristen udløber mandag den 27. marts, som A har angivet i sit tilbud, jf. AFTL § 2, stk. 1. B's accept kommer først frem til A onsdag den 29. marts og er dermed for sen. Der påhviler A en reklamationspligt over for B i anledning af den forsinkede accept, jf. AFTL § 4, stk. 2. B går ud fra, at hans accept er rettidig, da han afsender den om onsdagen, og acceptfristen først udløber den følgende mandag. A må desuden indse, at B går ud fra, at accepten er rettidig, idet det fremgår af poststemplet, hvornår accepten er afsendt (Lærebogen s. 65 ff.).

B's accept er uoverensstemmende med A's tilbud, idet B angiver en købesum på 2.050.000 kr., mens A i sit tilbud forlangte 2.500.000 kr. Der påhviler ikke A en reklamationspligt over for B i den anledning, jf. AFTL § 6, stk. 2: Ganske vist går B ud fra, at hans accept er overensstemmende, da det beror på en skrivefejl, at accepten får det indhold, den faktisk får, men dette må A ikke indse, jf. formuleringen af B's accept (»Jeg synes godt nok, det er en høj pris, du forlanger, men jeg er villig til at betale 2.050.000 kr.«). A kan ikke tro andet, end at B ikke er interesseret i at købe ejendommen til 2.500.000 kr., men derimod kun til 2.050.000 kr. B's uoverensstemmende accept skal derfor anses for et nyt tilbud til A, jf. AFTL § 6, stk. 1 (Lærebogen s. 69 ff.).

Selv om B er i god tro om såvel acceptens rettidighed som dens overensstemmelse med A's tilbud, påhviler der herefter ikke A en reklamationspligt: Han har naturligvis ikke pligt til at reklamere i anledning af forsinkelsen, jf. AFTL § 4, stk. 2, når han ikke skal reklamere i anledning af uoverensstemmelsen, jf. AFTL § 6, stk. 1.

Da A ikke er forpligtet af sin passivitet over for B's forsinkede og uoverensstemmende accept, og da A ikke har accepteret B's nye tilbud (om køb til 2.050.000 kr.), foreligger der ikke en aftale mellem parterne.

(Det er uden betydning for parternes retsstilling, hvad B faktisk ville udtrykke i sin accept: A ønsker tydeligvis ikke at holde B fast på, at han skal købe huset, sml. AFTL § 32, stk. 1, hvis anvendelse i øvrigt også forudsætter, at A var i ond tro om skrivefejlen).

2. B's erstatningskrav mod A

Da der ikke foreligger en gyldig aftale mellem parterne, kan B ikke opgøre sit krav efter reglerne om positiv opfyldelsesinteresse. (B har herefter ikke krav på at få sin mistede fortjeneste erstattet, dvs. han kan ikke kræve erstatning for forskellen mellem den købesum, der har været på tale (2.050.000 kr. eller 2.500.000 kr.), og ejendommens værdi (2.600.000 kr.) (Lærebogen s. 110 ff.)).

Der er ikke grundlag for at fravige udgangspunktet om, at hver part (her B) selv må bære sine udgifter til kontraktsforhandling m.v., hvis en aftale ikke kommer i stand. A har ikke handlet culpøst ved at forholde sig passiv over for B's accept (eller udvist uagtsomhed på anden måde). B kan derfor ikke kræve erstatning for sine advokatomkostninger på 12.000 kr. (Lærebogen s. 107 f.).

»Lærebogen« er: *Lennart Lynge Andersen og Palle Bo Madsen:* Aftaler og mellemmænd, 4. udgave (2001).

Opgave nr. 2

Anker Andersen havde en mindre købmandsforretning, som reklamerede med gratis udbringning af varer. Den 16-årige skoleelev Bo Brandt var ansat som bud hos Anker.

Fredag den 3. marts 2006 skulle Bo møde hos Anker kl. 13.00. Bo var blevet lidt forsinket i skolen, og da han tidligere til stor irritation for Anker var kommet for sent, løb han gennem byen. Da Bo skulle passere en større villavej, løb han uden at se sig for lige ud på vejen, hvor Jonna Jensen kom kørende i sin bil. Jonna foretog en katastrofeopbremsning, men ramte alligevel Bo, der faldt. Bo kom ikke selv til skade, men den jakke, han havde på, blev ødelagt. Bo havde lånt jakken af sin far, Dan. Jakken var købt på udsalg i januar 2006 for 1.000 kr., men kostede nu 2.500 kr. Jonnas bil, der var ansvarsforsikret i forsikringsselskabet Helsikring, led ingen skade.

Bo kom hurtigt på benene efter påkørslen, og kl. 13.20 mødte han hos Anker. Bo blev straks sendt af sted på forretningens budcykel med varer til en af forretningens største kunder. Bo, der fornemmede, at det drejede sig om en hastesag, trådte hårdt i pedalerne, og i høj hastighed kørte han i et vejkryds over for rødt lys uden at se sig for. Bo havde observeret, at lyset var rødt, men tænkte, at der sjældent var trafik i eftermiddagstimerne. Ude i vejkrydset blev Bo påkørt af bilisten Carl Carlsen, som i det samme passerede krydset for grønt lys, og som ikke havde nogen mulighed for at undgå påkørslen.

Budcyklen blev ved sammenstødet med Carls bil påført en skade, som beløb sig til 5.000 kr. Anker havde en forsikring i forsikringsselskabet Fuldsikring, som dækkede skaden på budcyklen. Varerne led ingen skade.

Carls bil, der var ansvars- og kaskoforsikret uden selvrisiko i forsikringsselskabet Totalsikring, blev påført en skade, som beløb sig til 10.000 kr.

Bo, der ved sammenstødet med Carls bil væltede og pådrog sig en hjernerystelse, var herefter sygemeldt i 5 uger. Han havde i den anledning et løntab på 1.500 kr. Bo pådrog sig ikke varige skader.

Hvorledes er den erstatnings- og forsikringsretlige stilling?

Der skal ikke tages stilling til størrelsen af eventuelle personskadeerstatninger.

Løsningseksempel til opgave nr. 2

1. Skaden på Dans jakke

Bo har lånt jakken af sin far, Dan. Spørgsmålet er derfor, om *Dan* kan kræve den ødelagte jakke erstattet.

Dan kan rette et erstatningskrav mod Jonnas ansvarsforsikringsselskab Helsikring, jf. FL § 101 og § 108, stk. 1 (Lærebogen s. 175 og 357 ff.). Dan har selvsagt ikke (selv) udvist egen skyld, og da han heller ikke skal identificeres med sin søn (Lærebogen s. 323 ff.), der jf. nedenfor har handlet culpøst, skal hans erstatningskrav mod Helsikring ikke reduceres, jf. FL § 101, stk. 3.

Da Bo er umyndig, finder reglen i DL 5-8-1, som hjemler objektivt ansvar for skader på lånte genstande (Lærebogen s. 111 f.), ikke anvendelse. Bo er derfor kun ansvarlig, såfremt han har handlet culpøst (eller lånet er kommet ham til nytte) (Aftaler og mellemmænd s. 139 med note 56). Bo, der løb ud på en større villavej uden at se sig for, har imidlertid handlet groft uagtsomt, hvorfor han (også) er erstatningsansvarlig for skaden på jakken.

Bo og Jonna/ansvarsforsikringsselskabet Helsikring hæfter solidarisk (Lærebogen s. 336 f.). Ved den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem de solidarisk erstatningsansvarlige finder EAL § 25, stk. 2, anvendelse (Lærebogen s. 341 f.). Den ikke-ansvarsforsikringsdækkede Bo er ikke fri for regresansvar, jf. EAL § 25, stk. 2, 1. pkt., da han har forvoldt skaden ved grov uagtsomhed, men regresansvaret vil kunne lempes, selv om Bo har handlet groft uagtsomt, jf. nærmere EAL § 25, stk. 2, 2. pkt.

Ved opgørelsen af Dans erstatningskrav skal der tages udgangspunkt i genanskaffelsesprisen på 2.500 kr., jf. princippet i FAL § 37 (Lærebogen s. 247).

2. Skaden på budcyklen (5.000 kr.)

Det fremgår af opgaveteksten, at skaden på budcyklen er dækket af tingsforsikringen i forsikringsselskabet Fuldsikring.

Udgangspunktet er herefter, at Fuldsikring kan rette et regreskrav mod Carls ansvarsforsikringsselskab Totalsikring, jf. EAL § 22, stk. 1, og § 21, nr. 1, samt FL § 101 og § 108, stk. 1 (Lærebogen s. 175 og 357 ff.). Da Fuldsikrings regreskrav er et afledet krav, vil en eventuel medvirken fra skadelidtes side dog medføre, at regreskravet reduceres i samme omfang, som skadelidtes (direkte) erstatningskrav ville blive reduceret (Lærebogen s. 324 og 358).

Anker, der er den skadelidte, har *ikke selv* medvirket til skaden på cyklen, men skaden er forvoldt under medvirken af Bo. Da der foreligger et DL 3-19-2-forhold mellem Anker og Bo, må Anker/Fuldsikring tåle, at hans erstatningskrav/Fuldsikrings regreskrav mod Carls ansvarsforsikringsselskab reduceres under hensyntagen til den skyld (culpa), der er udvist af Bo, jf. reglen om passiv identifikation (Lærebogen s. 323 ff.). Ved tingsskade forvoldt af et motordrevet køretøj finder bestemmelsen i FL § 101, stk. 3, om egen skyld anvendelse. Bo har ved sin bevidste handling om at passere vejkrydset for rødt lys og tilmed i høj hastighed optrådt groft uagtsomt. Dette fører (formentlig) til, at Ankers erstatningskrav – og dermed Fuldsikrings regreskrav – mod

Carls ansvarsforsikringsselskab Totalsikring (på grund af den passive identifikation med Bo) bortfalder, jf. FL § 101, stk. 3 (Lærebogen s. 170 og afgørelsen FED 2000.1669 V).

Spørgsmålet er dernæst, om Ankers forsikringsselskab Fuldsikring har et regreskrav – et afledet krav – mod Bo (Lærebogen s. 324 med note 8), jf. EAL § 22, stk. 1 (Lærebogen s. 358 f.). Da Bo, jf. i øvrigt ovenfor, har optrådt groft uagtsomt, vil ansvarsbortfald ikke kunne komme på tale, jf. EAL § 19, stk. 3 (Lærebogen s. 360). Efter EAL § 23, stk. 3, jf. stk. 1, vil Fuldsikrings regreskrav mod Bo – på trods af den af Bo udviste grove uagtsomhed – eventuelt kunne lempes under hensyntagen til Bos underordnede stilling og til, at der er tale om et regreskrav fra et forsikringsselskab (Lærebogen s. 117 ff.).

3. Skaden på Carls bil (10.000 kr.)

Skaden dækkes umiddelbart af kaskoforsikringen i forsikringsselskabet Totalsikring.

Da Bo har forvoldt skaden ved culpøs adfærd under udførelsen af sit arbejde for Anker, er Anker ansvarlig, jf. DL 3-19-2 (Lærebogen s. 105 ff.). Da skaden er forvoldt under udøvelse af erhvervsmæssig virksomhed, har Totalsikring et regreskrav mod Anker, jf. EAL § 22, stk. 1, jf. § 19, stk. 2, nr. 2 (Lærebogen s. 355 ff. og 358).

Bos erstatningsansvar bortfalder ikke, jf. EAL § 19, stk. 3, men kan eventuelt lempes efter EAL § 23, stk. 2, eller stk. 1, hvis kravet mod Bo fremsættes som et regreskrav fra Anker, jf. i det hele ovenfor pkt. 2.

4. Personskaden på Bo

Bo har et erstatningskrav på 1.500 kr. for tabt arbejdsfortjeneste, jf. EAL § 2, og et krav på godtgørelse for svie og smerte, jf. EAL § 3 (Lærebogen s. 259 ff. og 263). Bos tabsposter er ikke omfattet af ASL (jf. ASL § 11 e.c.) (Lærebogen s. 148 og 296 f.).

Bo har medvirket til skaden ved grov uagtsomhed, jf. ovenfor pkt. 2. Efter FL § 101, stk. 2, 2. pkt., *kan* et personskadeerstatningskrav nedsættes, hvis skadelidte har medvirket til skaden ved grov uagtsomhed – og i bekræftende fald *normalt* med 1/3 (Lærebogen s. 168 f.). Bo vil herefter være berettiget til enten fuld erstatning eller eventuelt nedsat erstatning. (For nedsættelse taler – udover den grove uagtsomhed – at Bo ikke pådrog sig varig skade).

»Lærebogen« er: Bo von Eyben og Helle Isager: Lærebog i erstatningsret, 5. udgave (2003).

Opgave nr. 3

Møbelhandler Knud Kjær og kunsthandler Søren Snare indgik den 11. maj 2005 aftale om en byttehandel. Handlen gik ud på, at Kjær skulle levere en trepersoners sort lædersofa af mærket »Edvardsen«, model »M3«, mens Snare skulle levere et bestemt maleri, der angav at være signeret af skagensmaleren Tuxen. Kjær skulle bruge maleriet til ophængning på sit kontor i møbelforretningen, og Snare skulle bruge lædersofaen som møbel på sit forkontor. Maleriet var prissat til 60.000 kr., hvilket præcis svarede til Kjærs sædvanlige prisforlangende ved salg af den pågældende type sofa. Da sofaen først skulle fremstilles af Kjærs leverandør, inden levering kunne finde sted, aftalte parterne, at udveksling af ydelserne skulle finde sted 2 måneder senere, nemlig den 11. juli 2005.

Kjær vidste, at der ofte var problemer med at få leverandøren til at levere sofaer af model »M3« i en fuldstændig ensartet kvalitet, men fortalte ikke Snare herom.

Den 10. juni 2005 havde Snare i sin forretning besøg af kunstkenderen Rasmus Ravn. Da Ravn fik øje på Tuxenmaleriet, udtalte han med stor sikkerhed, at billedet var en meget dygtigt udført kopi, og at han kendte ejeren af det originale maleri. Kopien var ifølge Ravn malet af en ikke særlig kendt kunstmaler fra Skagen. Ravn udtalte, at kopien havde en værdi på 15.000 kr., mens det originale maleri var 60.000 kr. værd.

Den 11. juli mødte Kjær op i Snares forretning for at aflevere sofaen og hente maleriet. Ydelserne blev udvekslet, uden at Snare nævnte noget om Ravns besøg, og umiddelbart efter kørte Kjær glad hjem med maleriet.

I løbet af sommeren begyndte en af rygpuderne i lædersofaen at falme en lille smule, og hvis man så godt efter, kunne man ane, at denne pude var betrukket med læder af en lidt dårligere kvalitet, end der i øvrigt var anvendt ved sofaens fremstilling. Snare reklamerede i den anledning straks over for Kjær. Ifølge en fagkyndig vurdering, som Snare herefter lod foretage, var sofaen på leveringstidspunktet 40.000 kr. værd uden fejlen, mens den var 10.000 kr. mindre værd med fejlen. Ifølge den fagkyndige vurdering ville en ombetrækning af puden alene ikke kunne ramme den præcise farvenuance, som sofaen i øvrigt havde. Omlevering kunne heller ikke komme på tale,

da sofaen var udsolgt og ikke længere blev fremstillet af leverandøren, som havde lukket sin virksomhed. En ombetrækning af hele sofaen foretaget af den oprindelige leverandør ville have kostet 30.000 kr., men ville koste 60.000 kr., hvis arbejdet skulle udføres af en anden møbelfabrikant eller møbelpolstrer. Straks Snare havde modtaget disse oplysninger den 31. august, rettede han skriftlig henvendelse til Kjær. Snare ønskede under ingen omstændigheder, at byttehandlen skulle gå tilbage, og han oplyste, at han ikke agtede at lade puden eller sofaen ombetrække, idet han for så vidt godt kunne »leve med« farveforskellen, men han krævede dog den størst mulige økonomiske kompensation.

Da Kjær den 1. september modtog Snares brev, blev han aldeles opbragt. Årsagen hertil var, at Kjær dagen før tilfældigt havde haft besøg af den samme Rasmus Ravn, som tidligere havde udtalt sig om Tuxenmaleriet over for Snare, og at Ravn havde givet Kjær de samme oplysninger om maleriets manglende ægthed, som Snare tidligere havde fået.

Endnu den 1. september sendte Kjær til Snare et brev, hvori han dels afviste Snares krav vedrørende sofaen, dels krævede erstatning i anledning af byttehandlen vedrørende maleriet. Kjær fandt maleriet meget smukt, og i brevet til Snare skrev han, at han – ligesom Snare – under ingen omstændigheder ønskede, at byttehandlen skulle gå tilbage.

Der anmodes om en stillingtagen til de fremsatte krav.

Løsningseksempel til opgave nr. 3

1. Indledning

Der foreligger en byttehandel mellem Kjær og Snare. Købeloven finder også anvendelse på bytte, jf. KBL § 2, stk. 3. Ved bytte anses hver af parterne som sælger med hensyn til den ydelse, han skal præstere, og som køber med hensyn til den ydelse, han har krav på at modtage. Se Lærebogen s. 33. Kjær anses altså som sælger med hensyn til lædersofaen og som køber med hensyn til maleriet. Snare anses som sælger med hensyn til maleriet og som køber med hensyn til lædersofaen.

Da Kjær og Snare begge er handlende, og da de begge handler i eller for deres bedrift, skal byttehandlen anses som to handelskøb, jf. KBL § 4, stk. 2. Det er således ikke nogen betingelse, at det købte skal anvendes til videresalg. Se Lærebogen s. 37.

Kjærs køb af maleriet er et specieskøb, idet aftalen vedrører en individuelt bestemt genstand. Se Lærebogen s. 34.

Snares køb af lædersofaen er et genuskøb, idet genstanden er bestemt efter art, jf. KBL § 3. Det er uden betydning, at der er indgået aftale om en lædersofa af mærket »Edvardsen«, model »M3«, for Kjær kan opfylde sin leveringsforpligtelse med en hvilken som helst lædersofa, der svarer til denne betegnelse. Det bemærkes, at købeloven finder anvendelse, selv om der er tale om bestilling af en genstand, som først skal tilvirkes, jf. KBL § 2, stk. 1. Se Lærebogen s. 31 og 37.

2. Lædersofaen

Det første spørgsmål, der må tages stilling til, er, om sofaen overhovedet lider af en mangel, eller om forholdet er så bagatelagtigt, at Snare må leve med farveforskellen uden økonomisk kompensation. Se Lærebogen s. 122. Det oplyses i opgaveteksten, at en enkelt rygpude er falmet »en lille smule«, og at man – hvis man »så godt efter« – kunne »ane«, at puden var betrukket med læder af en »lidt dårligere kvalitet«, end der i øvrigt var anvendt. Snare agter da heller ikke efter eget udsagn at lade puden eller sofaen ombetrække. Til trods for de nævnte forhold er det klart, at sofaen er mangelfuld. Således foreligger der en fagkyndig erklæring, ifølge hvilken sofaen er 10.000 kr. mindre værd, end den skulle være.

Vedrørende sofaen kræver Snare »den størst mulige økonomiske kompensation«. Kjær er klart erstatningsansvarlig, jf. KBL § 43, stk. 3, jf. § 24. (Kjær har oven i købet udvist culpøs adfærd ved at undlade at oplyse Snare om, at der »ofte« var problemer med at få sofaer i en fuldstændig ensartet kvalitet). Snare kan begribeligvis ikke kræve at få 60.000 kr. i erstatning for ompolstring af hele sofaen, idet dette beløb ligger klart uden for aftalens forudsætninger, når man tager manglens karakter i betragtning. De 60.000 kr. er således et helt uforholdsmæssigt stort beløb sammenholdt med de 10.000 kr., som sofaens værdi er forringet med. Idet Snare vælger at fastholde købet, kan han kræve erstatning for den værdiforringelse, der skyldes manglen, dvs. 10.000 kr. Se Lærebogen s. 133.

Snare kræver imidlertid »den størst mulige økonomiske kompensation«, og i den foreliggende situation udgør et forholdsmæssigt afslag et større beløb end erstatningskravet. Se Lærebogen s. 123. Et forholdsmæssigt afslag skal beregnes i forhold til sofaens værdi uden manglen. Ifølge den indhentede fagkyndige vurdering er

sofaens værdi uden mangel 40.000 kr. Tages der ved vurderingen højde for manglen, er værdien 10.000 kr. mindre, dvs. 25 % mindre end værdien i mangelfri tilstand. Det forholdsmæssige afslag skal beregnes i forhold til »købesummen« (her forstået som de 60.000 kr., som maleriet af parterne er prissat til). Det forholdsmæssige afslag bliver altså på 15.000 kr., svarende til 25 % af 60.000 kr.

(Ved bytte bør man muligvis efter omstændighederne indrømme en misligholdende part ret til at afværge et krav om betaling af forholdsmæssigt afslag ved at tilbyde, at byttet i det hele går tilbage. Se Lærebogen s. 124. Dette kommer dog ikke på tale i den foreliggende situation, hvor Kjær i sit brev af 1. september udtrykkeligt tilkendegiver, at han ikke ønsker, at handlen skal gå tilbage).

3. Maleriet

Maleriet er afhændet som udført af Tuxen, og oplysningen herom må anses for en tilsikring, som Kjær kan påberåbe sig som grundlag for det fremsatte erstatningskrav, jf. KBL § 42, stk. 2. Se Lærebogen s. 131. Efter aftalens indgåelse – men før udvekslingen af ydelserne – modtager Snare fra Ravn oplysning om, at maleriet ikke er ægte. Snares fortielse af denne oplysning kan ikke siges at have fremkaldt bytteaftalen, der som nævnt allerede var indgået. Da Snare imidlertid fortier oplysningen i forbindelse med købeaftalens opfyldelse, har han handlet svigagtigt i købelovens forstand, jf. KBL § 42, stk. 2, således at han også af denne grund er erstatningsansvarlig. Kjærs erstatningskrav må opgøres til 45.000 kr., svarende til differencen mellem værdien på 15.000 kr. og de 60.000 kr., som maleriet havde været prismærket til i Snares forretning.

4. Samlet opgørelse

Snares krav på forholdsmæssigt afslag i anledning af manglen ved sofaen beløber sig til 15.000 kr., mens Kjærs erstatningskrav i anledning af manglen ved maleriet er på 45.000 kr. Ved den samlede opgørelse må Snare altså betale Kjær 30.000 kr.

»Lærebogen« er: *Lars Hedegaard Kristensen, Anne-Dorte Bruun Nielsen og Torsten Iversen:* Lærebog i dansk og international køberet, 3. udgave (2004).